

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

AŐađıdaki sorularımın *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülderen VARLI
Van Milletvekili

Sayıştay'ın 2022 Denetim Raporu'na göre Van Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nde birden fazla usulsüzlük tespit edilmiştir.

Rapora göre; gerçek ve tüzel kişilere Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne sondaj izni verilen kuyulardan (faydalı) tüketim miktarına ilişkin bilgilerin DSI'den alınmadığı, ÇTV tahakkuk ve tahsilat muhasebe kaydının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak yapılmadığı ve İdarece süresinde belediyelere gönderilmediği, açılan su kuyularının ve bu kuyulardan çekilen su miktarının bilgisinin Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü'ne bildirilmediği, özellikle köy iken mahalleye dönüşen ve şehir merkezinde kalan yerlerden 2022 yılı sonuna kadar alınmaması gereken çevre temizlik vergisinin de hesaplandığı, 15.08.2022 - 18.09.2022 tarih aralığında nereden ve tam olarak ne zaman geldiği belli olmayan atık suyun İdareye ait Van merkez atık su arıtma tesisindeki biyolojik arıtma yapan yararlı **bakterilerin ölümlerine sebep** olduğu ayrıca tesiste istenmeyen bu ölü bakterilerin koku oluşturarak çevre halkına rahatsızlık verdiği, bunun yanında yine idareye ait Edremit ileri biyolojik atık su arıtma tesisinde 11.10.2022 tarihinde gece saatlerinde tesisin girişine yakın kanalizasyon bacasına, **tespiti yapılamayan vidanjör vasıtası ile zift malzemesi döküldüğü**, bu sebeple tesise gelen zift malzemesinin tesisin ön arıtma ünitelerini çalışamaz hale getirdiği ve biyolojik arıtma ünitelerini kaplayarak arıtma yapan yararlı bakterilerin ölümüne sebep olduğu, genel olarak işletme koşullarını bozarak zift temizleninceye kadar **tesisin atıl duruma geldiği**, İdare tarafından son 8 yılda yağmur sularının uzaklaştırılması amacıyla herhangi bir yatırım yapılmadığı, diğer kamu idarelerince yapılan yağmursuyu altyapı bilgisinin su ve atık su altyapı çalışması yürüten VASKİ Genel Müdürlüğünde bulunmadığı, **borç stokunun 5393 sayılı Belediye Kanununda belirtilen sınıırın üzerinde olduğu** tespit edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. VASKİ Genel Müdürlüğünde; amortisman tabi maddi duran varlıklar için hesap alt kodları itibariyle yapılan incelemede, kayıtlı maddi duran varlık tutarından daha fazla amortisman ayrılmasının gerekçesi nedir?
2. VASKİ'nin; Gerçek ve tüzel kişilere Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyulardan (faydalı) tüketim miktarına ilişkin bilgilerin DSI'den almamasının gerekçesi nedir?
3. VASKİ Genel Müdürlüğünün ÇTV tahakkuk ve tahsilat muhasebe kaydının mahalli idareler bütçe ve muhasebe yönetmeliği'ne uygun yapılmamasının ve idarece süresinde belediyelere gönderilmemesinin gerekçesi nedir?
4. İdarece su faturalarında gösterilen ÇTV'nin tahakkuk kaydının muhasebeleştirilmediği, sadece tahsilatın muhasebeleştirildiği, ÇTV gecikme cezası tutarı kadar hatalı bilgi verdiği, tahsil edilen ÇTV'nin süresinde ilgili belediyeye gönderilmemesine yönelik başlatılan bir soruşturma var mıdır?
5. Mahalle olan neredeyse tüm köylerde ve 5 beldede yer alan mesken ve işyerlerine uzun yıllar su tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması ve sadece okul, karakol gibi kamu kurumlarının tahakkuk ve tahsilatının yapılmasının gerekçesi nedir?
6. VASKİ Genel Müdürlüğünce açılan su kuyularının ve bu kuyulardan çekilen su miktarının bilgisinin Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü'ne bildirilmemesinin gerekçesi nedir?
7. Van ili genelinde İdarenin açmış olduğu derinlikleri 20 -150 metre arasında değişen yaklaşık 327 adet aktif su kuyularının açılması için DSI'den neden belge alınmamıştır? Açılan su kuyularının adedi, derinlikleri, çekilen su miktarı gibi bilgilerinde DSI'ye bildirilmemesinin gerekçesi nedir?
8. Mevzuatla izin verilmeyen Başkale, Bahçesaray, Çaldıran, Çatak, Gevaş, Gürpınar, Muradiye, Özalp, ve Saray ilçe merkezlerinde yaşayan tüm vatandaşlara (mevzuatla indirimli tarife uygulanabilecek kişiler hariç) İpekyolu, Tuşba, Edremit, ve Erciş ilçe merkezlerinden ayrı olarak indirimli tarife uygulayan idare birimleri hakkında bir soruşturma başlatılmış mıdır?
9. Başkale, Bahçesaray, Çaldıran, Çatak, Gevaş, Gürpınar, Muradiye, Özalp, ve Saray ilçe merkezlerinde eksik alınan su ve atıksu bedelleri sebebiyle 2020 ve 2021 ve 2022 yıllarında yaklaşık 9 milyon TL gelir kaybına ilişkin yapılan bir soruşturma var mıdır?

10. 5018 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi gereği her türlü kamu kaynağının elde edilmesinden görevli ve yetkili olanların, kaynakların hukuka uygun olarak elde edilmesinden sorumludurlar. VASKİ genel kurulunun mevzuatın belirlediği şekilde tarife belirlememesinin gerekçesi nedir? Hukuka aykırı tarife uygulayan idare ve kişiler hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
11. 6360 sayılı Kanun ile tek mahalleye dönüşen ve 5216 sayılı Kanun'un ek 3'üncü maddesi gereğince kırsal mahalle olarak belirlenmeyen Erciş Çelebibağı mahallesi ile İpekyolu Bostaniçi beldelerine (2014'den beri) ve İpekyolu ilçesi Kevenli (2018'den beri), Kavuncu (2022), Karpuzalanı (2022), Tuşba ilçesi Bardakçı, Edremit ilçesi Kurubaş (2014'den beri) köylerine şehir merkezinde kaldığı gerekçesiyle merkeze uygulanan su ve atıksu tarifesinin uygulandığı, anılan yerlerde yaklaşık 10.600 abone bulunduğu, özellikle köy iken mahalleye dönüşen ve şehir merkezinde kalan yerlerden 2022 yılı sonuna kadar alınmaması gereken çevre temizlik vergisinin de hesaplanıp alınmasının gerekçesi nedir? Hesaplanıp halktan alınan bu vergilerin miktarı ne kadardır? Hesaplanan bu vergiler nerede kullanılmıştır?
12. Van ilinin kırsal mahallelerinde içme ve kullanma suyu tarifelerinin yeniden belirlenmemesinin gerekçesi nedir?
13. Kanun ile tüzel kişiliği kaldırılan tek mahalleye dönüşen belde ve köylerde 31.12.2022 tarihine kadar içme ve kullanma suyu için alınacak ücretin işyeri ve konut ayrımı yapılmadan en düşük tarifenin hangi oran ile belirleneceği açıkça ifade edilmiş olmasına rağmen henüz kırsal mahalle olarak belirlenmeyen; Özalp Sağmal mahallesi (eski belde) için belirlenen tarife işyeri konut ayrımı yapılmadan tek tarife olarak en düşük tarifenin % 50 sini geçmeyecek şekilde belirlenmesi gerekir iken, genel kurulun 01.07.2022 tarih ve 10 sayılı kararında içme ve kullanma suyu bedeli mesken için 1,53 TL, ticarethane için 3,67 TL belirlenmesinin gerekçesi nedir?
14. Kırsal mahalle olarak belirlenmeyen Özalp Şehittepe mahallesi (eski köy) için belirlenen tarife işyeri konut ayrımı yapılmadan tek tarife olarak en düşük tarifenin %25 sini geçmeyecek şekilde belirlenmesi gerekir iken, genel kurul kararınca içme ve kullanma suyu bedeli mesken için 0,77 TL, ticarethane için 1,83 TL belirlenmesinin gerekçesi nedir?
15. Sayıştay raporuna göre; VASKİ'nin tahakkuk ve tahsilat için belirlediği tarifelerin Kanun'a uygun olmadığına ilişkin verilerinden haberdar mısınız? Buna dair yapılan bir çalışma var mıdır?
16. Van ilinde mahalleye dönüşen bazı belde ve köylerde il merkezlerine uygulanan su tarifelerin uygulanmasının gerekçesi nedir?

17. Su ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının eksik alınmasının gerekçesi nedir? Tahakkuk ve tahsilatının yapılması ve payların hesaplanmasında özellikle vatandaşın yaptığı inşaatın maliyeti değil de neden su ve atık su yatırımları için İdarece katılan maliyet esas alınmıştır?
18. 2021 yılında 352 adet 2022 yılında ise 491 adet su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı işlemi yapılan, vatandaşın istifadesine sunulan su ve kanalizasyon tesislerinden istifade eden mülk sahiplerinin sayısı harcamalara katılma payı hesaplanan işlem sayısından çok fazla olmasının gerekçesi nedir? Fazla olan oran ne kadardır?
19. VASKİ Genel Müdürlüğünce il genelinde vidanjör ve benzeri araçlarla vidanjör hizmeti veren şahıslarla ilgili herhangi bir takibin, Van ilinde kaç adet çalışan vidanjör ve benzerinin varlığıyla ilgili çalışmanın, vidanjör izin belgesi verilmesi gibi işlemlerin yapılmamasının gerekçesi nedir?
20. 15.08.2022 - 18.09.2022 tarih aralığında nereden ve tam olarak ne zaman geldiği belli olmayan atık suyun İdareye ait Van merkez atık su arıtma tesisindeki biyolojik arıtma yapan yararlı bakterilerin ölümlerine sebep olduğu ayrıca tesiste istenmeyen bu ölü bakterilerin koku oluşturarak çevre halkına rahatsızlık verdiği, bunun yanında yine idareye ait Edremit ileri biyolojik atık su arıtma tesisinde 11.10.2022 tarihinde gece saatlerinde tesisin girişine yakın kanalizasyon bacasına, tespiti yapılamayan vidanjör vasıtası ile zift malzemesi döküldüğü, bu sebeple tesise gelen zift malzemesinin tesisin ön arıtma ünitelerini çalışamaz hale getirdiği ve biyolojik arıtma ünitelerini kaplayarak arıtma yapan yararlı bakterilerin ölümüne sebep olduğu, genel olarak işletme koşullarını bozarak zift temizleninceye kadar tesisin atıl duruma geldiğinden bakanlığınız haberdar mıdır? Buna dair başlatılan bir soruşturma var mıdır?
21. VASKİ bünyesi dışında vidanjör ve benzeri araçların takip sisteminin olması için ve telafisi imkânsız zararların engellenmesine dair yapılan bir çalışma var mıdır?
22. İl genelinde faaliyette olan VASKİ bünyesi dışındaki tüm vidanjör ve benzeri araçların hangi bölgede görev yaptığı, kim tarafından çalıştırıldığı, plakaları, sızdırmazlık kontrolleri, izin belgesi ve atık suyun nereye deşarj edildiğini kontrol edebilecek bir takip sisteminin olmamasının gerekçesi nedir? Kontrolsüz kentin alanlarına atılan atık su ve diğer maddelerin kontrolleri nasıl sağlamaktadır? Van Göl'ünün kirletilmesindeki sebepler arasında VASKİ'in bu ihmali midir? Göl çevresinde oluşan koku ve kirliliğin gerekçesi nedir?
23. VASKİ genel müdürlüğünde, mevcut altyapı tesislerinin tamamının coğrafi bilgi sistemlerine aktarılmamasının gerekçesi nedir?

24. İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki idari ve fiziki su kayıplarının önlenmesi için VASKİ'nin aldığı önlemler Nelerdir?
25. İdare tarafından son 8 yılda yağmur sularının uzaklaştırılması amacıyla herhangi bir yatırım yapılmamasının gerekçesi nedir? Kamu idarelerince yapılan yağmursuyu altyapı bilgisinin su ve atık su altyapı çalışması yürüten VASKİ Genel Müdürlüğünde neden bulunmamaktadır?
26. VASKİ' de yağmursuyu altyapısı bulunan mahalde İdarece yapılacak içme ve kullanma suyu ile atıksu hattına yönelik kazı çalışmalarında yeri tam olarak bilinmemesinden kaynaklı oluşan kamu zararı ne kadardır?
27. Yağmursuyu Toplama, Depolama ve Deşarj Sistemleri Hakkında Yönetmelik'in belirttiği şekliyle atıksu ve yağmur suyu hatlarının ayrık sistem yapılmaması ve bina çatısından gelen yağmursuyu ve yüzeysel sulara ait giderlerin atıksu parsel bacasına bağlanması başka bir ifade ile atıksu (kanalizasyon) hattına yağmur suyunun karışması durumlarına ilişkin yapılan çalışmalar nelerdir? Ufak bir yağışta oluşan sel olayların sorumlusu kim ve hangi idare birimidir?
28. İdarenin borç stokunun, bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranıyla artırılması sonucu oluşan yasal sınırın üzerinde olmasının sebebi nedir? İdarenin limit kapsamındaki borç stokunun **843.317.349,10 TL** olduğu ve borçlanma sınırını **191.990.578,20 TL** aşılmasının gerekçesi nedir? Aşılan bu borç miktarı ile yapılan çalışmalar nelerdir? Bakanlığınızın buna dair herhangi bir soruşturması var mıdır?
29. İçme ve kullanma suyu ile atıksu altyapı tesislerinin kurulması, bakımı, onarımı, işletilmesi sonrasında bu tesislerle ilgili olarak verilen tüm hizmetleri karşılayabilecek tam maliyet esaslı tarifelerin, tam maliyet esaslı muhasebe sisteminin kurulmamasının gerekçesi nedir? Bundan kaynaklı oluşan zararlar nelerdir?